

Folkskollärarinnemötet i Stockholm.

Söndag frisk kl. 2 c. m. samlades en skara lärarinnor från alla delar af vårt land i Frimacklubbens lokal, Grefthuregatan 24, i Stockholm. Fröken Anna Rylander hälsade dem välkomna och tackade dem för det nit, den energi och offerwillighet, som förmått dem att mitt i högtidens lind bryta upp från de lugna fjällen för att i hufvudstaden möta till ansvarligt arbete och tillönskade dem ett riket utbyte af de kommande förhandlingarna.

Därefter skreds till val af funktionärer. Detta utföll så, att fröken Stina Helgren, Malmö, blev ordf., fröken Anna Rylander, Stockholm, vice ordf., fru Emma Wik och fröken Gerda Nystedt, Stockholm, sekreterare och den sistnämnda äfven kassaförvaltare.

Till Docenten vid Uppsala universitet juris doktor Elsa Eschelson, afständes följande telegram:

Folkskollärarinnor från skilda delar af Sverige, samlade till möte i Stockholm, sända vördsam

hälsning och hjärtligt tack för det Ni, såväl genom klara, öfrertygande ord som mabel handling, visat djup förståelse af och varmt intresse för samt gifvit kraftigt stöd åt vår strävan att värna den mer än halfs sekel gamla, nu starkt hotade likställighetsprincipen, rikens brytande skulle vara ödesdigert, icke blott för oss utan genom sina följder äfven för alla andra själfför-sörjande kringar.

Sanna Rylander.

Stina Heltgren.

Vice ordförande.

Ordförande.

Sanna Wik.

Sekreterare.

Sammanslutning mellan Trenges folkskollärarinnor, så lydde första frågan på programmet. Den inleddes af frök. Heltgren, Malmö, För tid är en söndringens och stiftningens, men också en föreningens och sammanslutningens tid, sade talar. Riken skiljas, hat och bitterhet uppröra sinnena; allt hotar att bryta. Men väldiga krafter sätts genast i rörelse för att åter sammanfoga, reda upp och verka för allt stort, gadt och ädelt. Föreningar bildas för utveckling och framåtskridande på alla områden; föreningar

af män, af män och kvinnor och nu sist föreningar
af endast kvinnor. Många se på detta sist med
ömskan och läje, andra med häfvan, så icke
minst kvinnorna hjälpa. Hör ej kvinnan till hem-
met, är ej hennes plats i det tysta och stilla famil-
jelifvet. Ja, visserligen; ^{under} men de sist åren har en
stor omvälvning föregått: Lättet för kvinnans
verksamhet har ofantligt vidgats. Samhället behöfr
och kräfr hennes verksamhet; men för att rätt kunna
svara mot de krafter behöfras väckelse, utveckling
och stöd. Och följden däraf måste bli sammanslut-
ning. Många af oss lärarinnor ha länge känt behöf
af detta. Tid efter annan ha också försök i den
riktningen företagits, men hittills hade dessa kronits
med ringa framgång. Dock, vi ha på sist tid
fått en så kraftig stöt, att nödvändigheten af
sammanslutning i ett nu blivit klar för alla vakna
lärarinnor. Vi behöfra era krafterna; framtiden tor-
de komma att än mer kräfra det af oss. I flera
andra länder ha lärarinneföreningar för många år sedan,
så i England, Danmark och Norge, och detta har ver-
kat höjande, enande och förtrande på dessa lands
lärarinnor. Det är ej i söndringens tecken vi gått till

detta möte. Ingen målmedveten kräma tänker på att lämna Sveriges Allmänna Folkskollärareförening. Nej, tröt om. Alla, som hittills stått utanför den skola trängas att gå in. Men vi skola göra oss till skickliga verksamare medlemmar af den, som ha rätt att få respekt därinom. Därför skola vi kräma om möjligt på varje ort inom landet bilda diskussionsföreningar, som genom ett ombud stå i förbindelse med en sammanhållande styrelse, Centralutskottet. De, som arbeta mer ensamma ute i byggena, borde länsvis förena sig kring ett ombud. Sålunda ordnadt blefve det lätt att vid förefallande behöf träda i förbindelse med hvarandra och samverka.

Efter föredraget följde en liflig diskussion, under hvilken fröknarna Wetterlind, Palmqvist, Tora Johansson, Jönsson, Leestadius, Schütz, Ören, Hemming, Uddenberg m. fl. yttrade sig. Ett par af dessa ställde sig tveksamt inför frågan att om i denna upprödda strids tid bilda en själfständig lärarinneförening. Men majoriteten ställde sig obetingadt på heder- rimmans sida och valdes till medlemmar af det verkställande Centralutskottet fröknarna Stina Heltgren, Lina Ören, Næmi Uddenberg, Cecilia Andersson och

Emma Jönsson.
Rehnskröm

Arma Hemming^{alla.} Malmö, till hvilken stad också
verkställande utskottet förledes. En kommitté för
utarbetande af stadgar nedattes genast.

Det andra afvärläggningssämnet på programmet
lydde på: Flera krimliga medlemmar i Central-
styrelsen för F. O. F. Inleddes af frök. Lina Ören,
Malmö. Det är ett högt mål, för hvilket Föreningens
lärareskär verkar, icke tal. Längre ha man och kvinnor
inom den kåren som gada kamrater arbetat sida vid si-
da. Men vi veta alla, att orons vågor under den sista tiden
förfat gå höga förslag ha framkommit, hvilka gjort, att
en djup misstänning är rådande inom den krim-
liga parten af kåren. Denna misstänning har ej blif-
vit mindre genom den hållning en del lärare intagit,
genom de angrepp en och annan af dem framkastat i
pressen etc. Mer än en har också spått, att nu måste
kamratkedjan brista, nu måste den förening, som i mer
än 25 år verkat för bland annat, äfven "enhet och god
anda inom lärarskåren sprängas. I första nedslagen-
hetens ögonblick tänkte nog lite hvar sådana dystra
tankar. Men detta är bevisat icke nu vår åsikt, vi
som kommit samman till detta möte denna helg.

Om så vore, skulle det vara en stor olycka, både för oss och
den ungdom vi fostra. Orsaken till mötet är visser-
ligen ej glad, men intet ondt finnes ju, som ej för
något godt med sig. Så också här. Tillsätt vi, att vi lä-
rare behöfva sammansluta oss, men ej till strid mot
våra manliga kamrater, ej för att göra oss starka nog att
kunna trotsa dem (de ha ju för resten själfr i många år
haft sina speciella föreningar) utan för att vid tidan-
am dem utveckla oss, öfna upp krafterna, så att vi själfr
kunna tillvarata våra intressen, ställa oss i jämnbred
med männen och förnå dem att erkänna oss som full-
goda kamrater, hvilka kunna dela arbetet med dem äfr
på de områden, där vi hittills hållit oss och stått tillbaka.
Ty vi ha hittills stått efter männen i vissa afseenden,
det måste vi erkänna. Färsbildt med afseende på arbe-
tet inom I. S. F. Det är mycket viktigt att vi lärar in-
nor mer aktivt än hittills deltaga i detta. Om möjligt
måste vi alla tillhöra den. En af den nybildade före-
ningens första uppgifter skall också bli att verka härfr.
Flera kunnliga medlemmar i Centralstyrelsen för I. S. F.
Hur viktigt, att detta kraf tillfredsställes! Om vi mangrant
sluta oss till föreningen, om vi mer energiskt ägna
oss åt dess arbete så äga vi också rätt att fordra plats

i styrelsen. Låpert äga vi knimmar bland oss krafter, som
lika bra där skulle fylla sin plats som männen. Vi ha ej
kommit hit för att klandra Centralstyrelsen. Den har
nedlagt ett mycket godt arbete för landets skolor och
dess lärarskär. Vi veta ju också, att hvilka åsikter vår
enskilda medlemmar inom styrelsen kunna ha haft i den
sista sorgliga lönefrågan; den framlade dock det rättvisa
förslaget om lika höjning för manlig och kvinnlig lärare.
Ja, de ha arbetat mycket för oss alla. En liten erinran från
ambudsområdet i Malmö förra sommaren. Retorikens
för förenings 25 åriga verksamhet var just slutad.
Då talarstolen stod en man, som varit med om att stif-
ta föreningen. Det var en oförgätlig stund. Ett nu hände
tal. ett fast grepp om sin arm. Han vände sig om och
mätte från en ung kvinnlig kamrat ett par ögon, som
glänste af hänförelse och beundran. "De ha ju varit
hjältar", utbrast hon. Och det ha de samvilligen varit.

Och dock, måste nu kvinnorna taga sin lott med af
arbetet, får ej längre begära att männen skola värna
hennes intressen. Då Centralstyrelsen för närvarande be-
står af 12 personer vore det billigt att där sätta minst
4 kvinnor. Hvad som gäller Centralstyrelsen, gäller
i än högre grad läroombud. De äro 30 åfrö hela

Andra dagens förhandlingar.

Tid. d. 17 april kl. 1/2 10 f.m. fortsattes det föregående dag började mötet. Från Docenten, d. r. Elsa Erschelsson hade följande telegram ingått:
Ordföranden för Folkskollärarinnemötet i Stockholm,
Fräken Stina Heltgen.

Jag boder eder till de till möte i Stockholm församlade folkskollärarinnorna framföra mitt varma tack för det mig tillsända telegrammet. Det bistånd jag kunnat lämna eder i den pågående striden har tyvärr varit ringa, men det har lämnats med djupt förstående af denna eder strid. Alla arbetande kvinnor stå i tacksamhetsackuld till folksskollärarinnorna för den energi och den målmedvetenhet, med hvilka de sökt värna en gammal rättighet, hvars förlust skulle blifva af djupgående betydelse för alla arbetande kvinnor.

Elsa Erschelsson.

Flora andra breff och telegram från skilda håll hade anländt med önskan om lycka till förhandlingarna.

Önfrågan var dagens första ämne. Den helt

Notis (Stockholms folkskoleinspektör)

Lärarekårens första representant,
någon utnämnda lösta lärarinnan i Öfrerstyrelsen
för Stockholms folkskolor, R. Johansson beträdde
talarstolen. I ett sakligt, intressant och om mycket
studium af frågan sittuande anförande skildrade
hon dess öden i rummen tid och tid som är, hvar.
efter mötet utan diskussion enade sig om följande
uttalande: Då Kungl. k. af. om lönereglering för
folkskolans lärarekär afser ett brytande af den sedan
50 år lagstadgade likställigheten mellan folkskolans
lärare och lärarinnor i fråga om förmåner (lön)
men ett bibehållande af likställigheten i fråga
om skyldigheter; då ett bifall till nämnda för-
slag oförändradt skulle innebära en orättvisa mot
folkskolans lärarinnor och ett underkännande af
deras verksamhet inom skolan; då slutligen
ett beslut i förtid nämnda riktning stridsläk-
tigt skulle komma att menligt inverka på folk-
skolans utveckling, så vill mötet nedlägga en
bestämd protest mot det Kungl. lönereglerings-
förslaget och framhålla, att en för hela folkskolans
lärarekär tillfredsställande lösning af dess lön-
fråga kan ske genom bifall till folkskole-
inspektören R. Johanssons motion eller också på

det sätt, som ledamoten af riksdagens andra kammare herr A. Wennersten förelär i en af honom väckt motion, hvilken häfödar principen om lika lön för lika arbete.

Med lönefrågan sammanhängde så det intima de den följande: Arfudet för undervisningen i kriminlig släjd. Förra inledarinnan, frök. Emma Hemming, Malmö, som de i diskussionen deltagande lärarinnorna påvisade lagstiftningens bristfällighet, i hvad denna sak gäller. Flickornas uppföstran blir gossarnes underläggen, därigenom att deras släjd inkräktar med ånda till 8 tim i veckan på timplanen, under det gossarna ha sin förlagd utanför densamma. Lärarinnans arbete undervärderas, därigenom att lärar. äfen om hon arbetar under mycket gynnsammare förhållanden än hon kan ha i den arbetande gruppen, hon ånda till 50-för dubbelt så stor lön därför som hon. Också var det den äfen i öfrigt ekonomiskt illa lottade småskollärarinnan, som drabbades af denna orättvisa. Följande resolution uppställdes: Då flickornas uppföstran är af lika stor betydelse som gossarnas; då den s. k. kriminliga släjden som upp.

avslutas

fostringsmedel icke är den s. k. manliga slajden underlägsen och då den kvinnliga slajden dessutom är af stor praktisk betydelse för flickornas framtid, så bör statsanstaget vara lika stort för hvarje grupp slajdande barns undervisning, oafsett slajdarten.

Efter ett kort uppehåll, framunder kaffe helt gemytligt serverades, klingade nästan som en fanfar Fräken Adèle Wetterlunds amure: Är skolans undervisning lämpad för barn? Den utspjerriga formen var än mer lystrande: "Ha vi någon barnundervisning?" Fräken Wetterlind besvarade frågan med nej och berisade genom ett långt af stark känsla berett föredrag, att hon hade rätt. De gamla, rötta metoderna i alla ämnen kritiserades på ett genialiskt sätt och befunns leda till vetenskaplig undervisning af äldre personer, men ej till barnuppfostran och utveckling af spåda, slumrande krafter - iakttagelseförmågan, kombinationsförmågan, skaparförmågan m. fl. Däremot dessa färdastliga metoder förordade tal. de engelska och amerikanska, där man verkligt grundade vetande på undersökning och erfarenhet.

2
Sjön framställde tal. folkskoleinspektörens i Stock-
holm, prof. Dr. von Schédel, varm hjärtadt arbete
för barnundervisningens inriktande i rätt spår.
Rekommenderade varmt hans pedagogiska tidskrift
Manhem. Det med rörlig åhörda, af starkt
bifall hållade föredraget fick utgöra svar på
frågan.

Den därpå följande tal, fröken Lastadius, som
till ämne hade Praktisk undervisning, fick i
många och mycket på sin lott att instämma med frö.
Wetterlind af helt naturliga skäl. Amnen hörd så
nära samman. Sjön från henne hörd friska, kä-
ka meningsord i Rousseaus anda: Gå ut i natu-
ren och lär att bli en sann, sund människa.
Det lyckas ej i det dammiga skobrunnet bland
skolastiskt uppställda läroböcker.

Frågan om Skolköksundervisningen i folksko-
lan måste af brist på tid lämnas.

Därpå demonstrerade fröken Anna Rylander
den s. k. "Koch - Kisten" eller på svenska frött
öfversatt "Häkokaren", hämtad från Socialt arbetes

utställning.

Sedan därlefter stadgförslaget antagits och föreningens namn bestämt till Sveriges Folkskollärarinneförbund (S. F.), begåfva sig deltagarna till Valhallarvägens skola, hvilken jämte en därstädes anordnad ritutställning förvisades.

Kl. 5 afslutades mötet med festmiddag på hotell Fenix. Tal höllas, på vers öfver folkskolan ~~och~~ af fru Alma Wik och på پرسن af frök. Wetterlund. Den senare hade till ämne det kommande svenska folket och dess nu i seminarierna sig utvecklande unga lärare. Tacksamma öfver det rika uthytet af mötet och mot fru Hammarlund ^{hans} ämnade en gång visat Sveriges folkskollärarinnor intresse och deltagande i deras sträffanden, sade man hvarandra ett djupt känt tack och farväl, fast beslutna, att ej låta återseendets dag förläggas alltför långt in i framtiden.

Alma Wik.